

CAPITOLUL I - SCURT ISTORIC ȘI PREZENTARE GENERALĂ

1.1. ORDINEA ȘI SIGURANȚA PUBLICĂ ȘI DREPTUL DE POLIȚIE AL STATULUI¹

Încă de la început, între nevoile primelor forme de comunități umane s-a numărat și nevoia de siguranță și de ordine. De-a lungul timpului, conceptul de ordine și siguranță publică a fost analizat și abordat în diferite maniere, însă de fiecare dată a fost strâns asociat cu dreptul de poliție al statului.

Statul, ca instituție și ca instrument principal de conducere și coordonare a vieții sociale a apărut în urmă cu mai bine de șase milenii.

Menținerea și dezvoltarea statului ca entitate sociopolitică până la stadiul cunoscut în zilele noastre se bazează printre altele pe menținerea ordinii și siguranței publice.

Conceptul de ordine și siguranță publică ar trebui înțeles în strânsă legătură cu eforturile societății de a păstra echilibrul social prin respectarea normelor sociale stabilite și unanim acceptate, apărarea vieții și sănătății cetățenilor, apărarea drepturilor și libertăților sociale, a dreptului de proprietate și a celorlalte valori sociale, unanim recunoscute într-un stat.

Se poate afirma, fără tăgadă ca ordinea și siguranța publică are o dualitate indisolubilă, în sensul că se prezintă concomitent sub forma unei stări de drept.

Pentru păstrarea acestei dualități statul apelează în mod constant la sistemul legislativ autoimpus, la forțele de ordine publică

---

¹ George Popa, Poliția locală în România de astăzi, Editura Muntenia, Constanta, 2013, pag. 7

și la un ansamblu de mecanisme sociale și administrative constituite în acest scop.

De fapt, se poate aprecia că menținerea ordinii și siguranței publice, ca prioritate a statului de drept presupune prevenirea și combaterea faptelor de natură antisocială prin mijloacele și metodele aflate la dispoziția statului.

Pentru asigurarea echilibrului social care definește menținerea ordinii și siguranței publice, statul trebuie să ia măsuri permanente de supraveghere a societății în ansamblul său și să identifice mijloacele și metodele cele mai eficiente de prevenire a faptelor antisociale, a tulburărilor și convulsiilor sociale și de prevenire a faptelor ce aduc atingere valorilor apărute prin lege.

În cazul în care au loc astfel de evenimente ce perturbă echilibrul social, intervine dreptul de poliție al statului care definește posibilitatea instituțiilor statului de a interveni, inclusiv prin folosirea unor mijloace și metode coercitive (represive) pentru a înlătura factorii perturbători, pentru a restabili situația anterioară caracterizată prin echilibru și normalitate.

Mijloacele și metodele coercitive folosite în aceste cazuri sunt strict prevăzute de legislația fiecărui stat, iar folosirea acestora se face în situații excepționale, în conformitate cu legea.

Folosirea forței este o măsură de excepție care trebuie să înceteze de îndată ce situația care a generat folosirea acesteia a dispărut.

În lumea contemporană, există o mare varietate de forțe care au ca atribuții menținerea ordinii și siguranței publice, spre exemplu: poliția, jandarmeria, poliția de frontieră, polițiile locale, serviciile de informații etc.

Aparută relativ recent în România, poliția locală se prezintă sub forma unei instituții cu o funcție socială accentuată având o puternică calitate de serviciu public aflat în slujba cetățeanului. Unul din motivele importante ale apariției poliției locale în România a fost acela de apropiere a forțelor de menținere a ordinii și siguranței

publice de cetățean și de societatea civilă, de câștigare a simpatiei și încrederii cetățeanului, care în mod cotidian se confruntă cu situații care reclamă intervenția forțelor de ordine pentru restabilirea ordinii sociale sau solicită protecție în fața valului de criminalitate cu care s-a confruntat țara noastră după decembrie 1989.

În condițiile în care globalizarea și ștergerea frontierelor dintre statele lumii este tot mai accentuată, a fost nevoie ca forțele de menținere a ordinii și siguranței publice să evolueze, să apară noi structuri care să prevină și să combată criminalitatea și riscurile la adresa ordinii și siguranței publice din secolul XXI.

Poliția locală este un serviciu public de interes local, care a apărut în scopul asigurării ordinii și siguranței publice respectarea prevederilor legale privind circulația pe drumurile publice, asigurării pazei și protecției obiectivelor de interes local, respectării legislației în domeniul urbanismului și disciplinei în construcții, protecția mediului, comerțului și a altor norme de interes local stabilit prin legi și acte administrative.

Poliția locală din România cooperează activ cu alte forțe de menținere a ordinii și siguranței publice în baza legislației în vigoare - poliția română, jandarmeria, poliția de frontieră, serviciile secrete, parchetele și instanțele de judecată și alte autorități ale administrației publice centrale și locale.

1.2. SCURT ISTORIC AL POLIȚIEI ÎN ROMÂNIA²

De-a lungul istoriei, diferitele comunități și societăți umane și-au manifestat în mod constant nevoia de a-și apăra membrii, regulile de conviețuire stabilite de comun acord cât și proprietatea colectivă și cea privată.

Păstrarea ordinii și liniștii în comunitate a fost preocupare de bază a comunităților și societăților umane indiferent de perioada istorică sau orânduire socială.

---

² George Popa, Poliția locală în România de astăzi, Editura Muntenia, Constanta, 2013, pag. 20

Pentru asigurarea acestui climat de ordine și disciplină, de respectare a normelor sociale, sub diferite forme a fost promovat dreptul de poliție al statului.

Definirea și originea noțiunii de poliție a generat și continuă să genereze dispute între diferiți teoreticieni.

Potrivit unor autori, termenul de "poliția" derivă din termenul grecesc "polis" care este folosit pentru a desemna conceptul de cetate sau oraș.

O altă categorie de teoreticieni sunt de părere că termenul de "poliția" este un derivat al cuvântului "politea" care desemnează activitatea de ordine care se desfășoară într-un stat.

În fine, există și o a treia categorie de teoreticieni care sunt de părere că acest termen provine din cuvântul latin "politia" care desemnează modul de organizare politico-administrativă a unei societăți.

Indiferent de origini, cuvântul ca atare s-a impus în marea majoritate a limbilor lumii, fiind folosit pe scara largă.

Activitatea aferentă păstrării ordinii și siguranței publice în perioada antichității și în perioada evului mediu, a fost în sarcina armatei, care, în afara atribuțiilor de apărare a teritoriului pe timp de război aveau dreptul și obligația să efectueze diferite activități polițienești, de menținere a ordinii și de restabilire a acesteia, în caz de nevoie.

Reprezentativ în acest sens este cazul Imperiului Roman, care își folosea soldații în teritoriile ocupate pentru activități polițienești (patrulare, razii, înăbușirea revoltelor etc.).

Și pe teritoriul țării noastre situația era similară.

Astfel, pe teritoriul Munteniei "funcția" de comandant al poliției era îndeplinită de marele spătar, care era de fapt șeful armatei.

În Moldova această poziție era ocupată de hatman, care era boierul desemnat de domnul Moldovei ca șef al oștirii și implicit responsabil cu asigurarea ordinii publice în interior.

În subordinea acestora se aflau mai muți șefi militari-pârcălabii (șefii administrativi, militari și judecătorești ai unui județ), ispravnicii (șefi ai unor regiuni sau cetăți), căpitanii de oraș, polcovnicii de poteră (comandanți ai unor formațiuni militare), zabcii (funcționari militari care erau însărcinați cu strângerea birurilor și taxelor) și străjerii (paznici militari).

În secolul XVII, conducerea activităților polițienești în București și Iași erau în competența unui "mare aga" care era comandantul general al infanteriei și șeful poliției. Marele aga avea în coordonare "straži în mahalale și boieri" - aceștea fiind echivalentul timpuriu al polițiștilor de stradă, o închisoare specială și un tribunal.

Apar și primele forme de organizare polițienească, trecându-se treptat la delimitarea atribuțiilor poliției de atribuțiile armatei naționale.

În secolul al XVIII-lea, în cele două țări române - Țara Românească și Moldova, ordinea internă și siguranța publică erau asigurate de către două instituții, respectiv Agia și Spătaria, care aveau atribuții polițienești accentuate.

Agia era o instituție polițienască însărcinată inițial cu menținerea ordinii publice în capitală, iar mai apoi în întreaga Țară Românească.

Spataria avea, de asemenea, atribuții de natură polițienească dar și sarcini pe linia pazei și gestionării arsenalului domnesc.

Continuând evoluția firească, forțele de menținere a ordinii publice suferă o serie de modificări odată cu apariția Regulamentului Organic al celor două principate românești (Moldova și Țara Românească).

Astfel, începând cu anul 1830, potrivit acestui act normativ care reorganizează din temelii cele două țări române se înființează formațiuni armate cu atribuțiuni pe linia pazei bunurilor și a persoanelor.

Două decenii mai târziu apare un nou act normativ important pentru istoria poliției romane, respectiv "Legea pentru transformarea corpului slujitorilor în jandarmi".

În anul 1866, potrivit unor acte normative administrative noi se înființează "Garda Orășenească", care are atribuțiuni clare de pază a bunurilor și cetățenilor și de "menținere a bunei ordini și a liniștii publice".

În urma intrării în vigoare a acestui act normativ apar așa numiții "sergenți de oraș" care sunt practic polițiști de ordine publică care aveau ca principală sarcină prevenirea și combaterea faptelor antisociale care aveau loc pe domeniul public.

O altă etapă importantă în istoria poliției romane o constituie perioada 1929-1949, care este marcată de apariția Legii pentru organizarea Poliției Generale a Statului și de apariția "corpului gardienilor publici".

În perioada comunistă a existat "miliția populară" "miliția", care pe lângă atribuțiuni pe linia asigurării ordinii și liniștii publice avea și atribuțiuni de menținere a orânduirii sociale prin reprimarea opozițiilor regimului.

În anul 1994, conform Legii nr. 26/1993 și a Hotărării de Guvern nr. 518/1993, se reînființează Corpul Gardienilor Publici, ca o instituție publică prestatoare de servicii de pază și ordine publică precum și pentru transportul de bunuri și valori.

Prin Legea nr. 371/2004, se înființează Poliția Comunitară în România.

Ulterior, publicarea în Monitorul Oficial a Legii nr. 155/2010 și a Hotărării Guvernului României nr. 1332/2010 a constituit baza legală pentru înființarea Poliției Locale în România.

CAPITOLUL II - SCOPUL ȘI PRINCIPIILE DE FUNȚIONARE ALE POLIȚIEI LOCALE

Poliția locală se înființează în scopul exercitării atribuțiilor privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, în următoarele domenii:

- a) ordinea și liniștea publică, precum și paza bunurilor;
- b) circulația pe drumurile publice;
- c) disciplina în construcții și afisajul stradal;
- d) protecția mediului;
- e) activitatea comercială;
- f) evidența persoanelor;
- g) alte domenii stabilite prin lege.

Poliția locală își desfășoară activitatea pe baza principiilor: legalității, încrederii, previzibilității, proximității și proporționalității, deschiderii și transparenței, eficienței și eficacității, răspunderii și responsabilității, imparțialității și nediscriminării.³

Poliția locală își desfășoară activitatea:

- a) în interesul comunității locale, exclusiv pe baza și în executarea legii, precum și a actelor autorității deliberative și ale celei executive ale administrației publice locale;
- b) în conformitate cu reglementările specifice fiecărui domeniu de activitate, stabilite prin acte administrative ale autorităților administrației publice centrale și locale.

Poliția locală comunică, de îndată, organelor abilitate datele cu privire la aspectele de încălcare a legii, altele decât cele stabilite în competența sa, de care a luat cunoștință cu ocazia îndeplinirii misiunilor și activităților specifice.

---

³ Legea nr.155/2010 - privind Legea Poliției Locale, art. 1